

23/1-29 Salı

Emin, Telet, İbrahim Osman, İhsan Râfet, İhsan, Fazıl Ahmet, Celal Latif, Rezen Esref, Harmit Lübeyr, Ragıp Hübüsi, Ahmet Berat, İsmail Hükümet, Masaroz, Hasan Fehmi Beyler umumî heyet halinde toplandı.

- Coğrafi isimlere dair gelen liste üzerinde tetkikat yapıldı, bütün memleket coğrafyasına ait isimler bildiğimiz gibi yazılacak Latin harflerini kullanan milletlerin istimalleri nerediklerine ait isimlerle muhafoza olunacak. Coğrafi isimlerin birde müstaceliyyeti nazariyeye alınması. Bir taraftan posta bu hususta acele ettiği gibi seneli muamelelerinden bilhassa Ruslar ve Macarlar tarafından bu hususta talep varis olduğuna görüldü. Coğrafya encümeninin hazırladığı tetkik için gönderdiği liste okundu, coğrafi isimlerini terkiplerinde halisîr taleffüzü nazariyeye alınması, taleffüz taattit edince vadede itba edilmesi firsî terkiplerimiz aynı zamanda Celal Latif bey tarafından arisi de derinleştiler. Farsî Karağaç, Garbi Karağaç, gibi terkiplerden Farsî ve Garbi kelimelerinin majisnül ile ayri yazılması kabul edildi. Listeden isimler birer birer omurarak bazı taadilat yapıldı.

23/1-29 Çarşamba

Emin, Masaroz, İsmail Hükümet, İbrahim Osman, Harmit Lübeyr, Ragıp Hübüsi, Celal Latif, İhsan Râfet, İhsan, Ahmet Berat, Rezen Esref, Fazıl Ahmet Telet, Hasan Fehmi Beyler umumî heyet halinde toplandı.

Coğrafya Encümeni tarafından gönderilen Türkiye coğrafyasına adların okunmasına devam edilirdi. Encümenin sıraladığı adlarda bazı tasahhüt yapılmış, ekserisi aynen kabul edilmiştir.

- Gurbetâbad, Yabanâbad, Boyâbad gibi adlardan âbad kelimesinin eski şekillerinde olduğu gibi Gurbet ova, Yat ova, Boy ova haline çevrilmesi için Tahiriye Terâhütü bir temininde bulunması taahhüt edildi.

Bu listenin okunması bitince ımlâ lügatine yapılan ziyil kirâtinâ başlandı.

Okunan her kelime üzerine tenkid edilerek kısmen tasahhüt, kısmen ımlâ, kısmen ibkâ edilirdi.

- Faril faril gibi tasahhüt ve ımlâ işlerinin ayrı ayrı yapılması ekseriyetle kabul olundu.

Gelecekte ictimada ziyil okunmasına devam edilmesini içtenlikle teklif edilirdi.

27/İ - 29 Şarar

Encümen B. Masoroğ, İsmail Hikmet, Ahmet Cevat, Ragıp Hulusi Belet, Hamit Lübeyr, Ruzen Esref, İhsan, Fazıl Ahmet. Be Lahur, İshak Râfî, İbrahim Osman, Beha, Hasan Fahri Beyler

Lügatde kullanılacak (aburivasyonlar) hakkında Ragıp Hulusi Beyin hazırladığı muhtımarî müzakere raporuna dair bulur yordu. Etimoloji hakkında fazlaca tafsilat verilmezden yalnız her hakkı bir lügatin yanına kürsedir, Akemce İtalyancadır, demerle ıktifa olunacaktır.

Lahika olan kelimelerin dere edilme edilmeden uze böyle muhtımarî edilmiş, muhtelif reyler serd edilmiş

Lahika olan her kelimenin ayrı ayrı yazılması tekli edileceği gibi lahikaların vazifeleri izah edildikten sonra ayrıca kelimelerin sıralanması doğru olmayacağı fikri de serdedildi. Neticede (derin) olanların dercedilmesi, ekimsiz, gibi ayrıca bir (niyam) taşımayanların dercedilmeyerek lahikanın tarifinde gösterilmesi doğru olduğuna huzretce kanaat getirildi. Mikroskop kelimelerin lügata ne suretle dercedileceği yani (ateşpahanı) gibi mikroskop bir kelimenin (paha) parçasında mı, yoksa (ateş) parçasında mı sıralanması doğru olacağı uzun boylu münakaşa edilmiş neticede mekânî taraftarı olanların fikri kabul edilmiştir. Yani mikroskop kelimeler muhakkak ilk kelimenin hecesine tabi olacaktır. Celal Yahir B. ne aynı fikre istinad eden Rusen İyref B. lahikalarda firsadların yaptıkları gibi bütün lahikal kelimelerin yazılarak lügatimizin simasını küçük ve dar göstermekten ihtiraz edilmesini öne sürmüşlerdir. Bundan sonra

Larusun tercemesinde ihmalere, asar atılmaya dair malumatın tay edilmesinin doğru olmayacağı hakkında Rusen İyref B. diğer icimalarda da serdedişleri muntalaları dinlendi. Emin B. bu malumatın dercine esas itibarıyla taraftar oldıklarını ancak bu gün için bunları basararak güç olduğunu on iki satır olan ibaret (Lazpınç) isminin izahında on tane karşılığı olmayan kelimeler gördüğünü binaen aleyh müzgül olduğunu söylediler.

Larus Universalin firsadlar için yazıldığı bu gibi huzretlerle dolacak olan lügatda türk hayatına ait kelimelerin bulunmaması okuyanlar üzerinde fena bir tesir de yapacağı söylenildi.

Bunun üzerine geçen Türk tarihine, gerek türk asarına müstaallik malumatın da dahil olduğu dermoyan edildi. Milli kelimeler hakkında düşünülmesi gelecek ictimada bu cehatin müzakeresi kararlaştırıldı.

Larusdan terceme edilerek iade edilen firsadın lügata girecek bir şekilde konması için istigal edecek bir komisyon

seçildi. Bu komisiyonda Veleet, Masaroz, Ragip Hulusi, İsmail Hikmet, Baha, İshak Râfet Beyler bulunacaklardır. Mütewadiyen çalışacak olan bu heyete verilmesi lazım gelen ücret hakkında da uzun boylu müzakeralar oldu. Görülecek işe göre bir miktarda tayin etmek, ictima addile hak hüzar vermemek hususları görüldü, neticede bir hafta iç bir tecribe yapılması ondan sonra alınacak neticeye göre hareket mesmî, gerek ücret meselelerinin heyetce kararlaşdırılması tasarrür etti. Gelecek ictimada imlâ lügati ziyli ile millî isimler hakkında heyetin hazırlayacağı fikirler üzerinde görülecektir.

29/İ-29 Salı

Emîn B., Masaroz, İsmail Hikmet, Veleet, Baha, Ragip Hulusi, İshak, Hamit Lübeyri, İshak Râfet, İbrahim Osman, Hasan Fehmi Beyler.

İmlâ lügati ziyli kısmen okunmuş ve bazı tashihler yapılmıştır. İshak B. İbrahim Osman A. Veleet B. İsmail Hikmet B. lerin encümen halinde bu ziyli tetkik ve tamsir etmeleri ve bu gün bitirilmesi müvafık görülmüştür.